

Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland Jaarverslag 2016

Wie zijn we?

De Coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland U.A. (ook wel Koepel ZCZN genoemd) stelt zich tot doel:

- een vraaggerichte zorgaanbieder te zijn die vernieuwende zorgconcepten inzet in de geest van zorgcoöperaties, en
- een belangenbehartiger, ondersteuner en facilitator te zijn voor de op diensten en welzijnsaspecten gerichte burgerinitiatieven.

Onze leden, uitsluitend burgercoöperaties, zijn ondernemende netwerken in Zuid-Nederland van mensen die in samenwerking en vanuit een (sociaal) collectief belang het welbevinden centraal stellen en samen vraaggericht zorg en diensten organiseren en eventueel, als de leden dat willen, door de Koepel laten leveren.

Waar staan we voor?

Net zoals onze leden doen, gaan wij uit van wat mensen (nog) wel kunnen in plaats van wat zij niet kunnen. Kwaliteit van leven (welbevinden) staat voorop. Als ondersteuning nodig is, wordt eerst gekeken naar het eigen, sociale netwerk en de mogelijkheden van betrokkenen en wordt de hulp dichtbij georganiseerd. Door meer gebruik te maken van preventieve en lichtere vormen van ondersteuning kan de afhankelijkheid van formele individuele zorg worden verkleind en de druk op meer gespecialiseerde zorg verminderen. Voor wie – ook met steun van de omgeving – niet (meer) zelfredzaam kan zijn, is er altijd (op participatie gerichte) ondersteuning en/of passende zorg.

Doel is om iedereen zo goed mogelijk (welbevinden) te laten functioneren waaronder zo lang mogelijk in de eigen omgeving (gemeenschap, woonomgeving).

Kenmerkend voor de werkwijze van onze leden en daarmee ook die van ons is:

- het vraaggericht werken; de verantwoordelijkheid en regie liggen primair bij de cliënt en zijn netwerk.
- dat de aanpak gericht is op wat de cliënt zelf kan en wat er mogelijk nog aan ondersteuning uit zijn/haar netwerk (familie/buren/vrienden) kan worden gegeven. Dat kan aangevuld worden met (informele en formele) zorg/diensten geleverd door de coöperaties en/of Koepel.
- de zorg en diensten worden kleinschalig en op maat gerealiseerd in samenwerking met plaatselijk opererende organisaties.
- er is een sterke betrokkenheid en mede verantwoordelijkheid van de hulp- en zorgverleners bij de aard en wijze waarop diensten en zorg worden geleverd en deze zijn altijd aanvullend op wat de cliënt zelf kan.
- er wordt gewerkt met dorpsondersteuners/-coördinatoren, beiden hebben een verbindende en coördinerende rol.
- er is een goede samenwerking met de gemeenten en 1e lijn zorg

Waar gaan we voor?

- De kwaliteit van zorg vanuit burgerperspectief;

Uitgangspunt bij de dienstverlening is cliënttevredenheid. Kwaliteit wordt in wezen bepaald door de cliënt. Deze kwaliteit is een andere dan die van de geïnstitutionaliseerde kwaliteitssystemen, die zorg en diensten onnodig duur maken.

Zorg op maat betekent ook minder regeldruk en meer eigen verantwoordelijkheid voor de cliënt. Uiteraard staan wettelijke kwaliteitseisen rond medische handelingen niet ter discussie.

- De kwaliteit van arbeid;

Professionals die voor de zorgcoöperaties werken ervaren een andere kwaliteit van werk en meer arbeidssatisfactie dan bij het werken in een traditionele zorginstelling. Kleinschaligheid, doen waar je goed in bent, betrokkenheid en samenwerking dragen daar in belangrijke mate aan bij.

- De kosteneffectiviteit van onze aanpak;

De praktijk leert dat deze wijze van dienstverlening naar schatting zo'n 20 tot 30% goedkoper is dan het reguliere aanbodgerichte systeem. Clienttevredenheid, 'het goed in je vel zitten, er weer bij horen' de inzet van vrijwilligers, de relatief kleine organisatievorm, zonder meervoudige managementlagen en dus bijna geen overheadkosten, het werken met lokale teams (beperkte reisafstanden) maken dat er een behoorlijke besparing kan worden bereikt.

- Verandering van het systeem

Bij de transitie van de zorg hoort ook een bestel dat afgestemd is op een dienstverlening zoals onze leden dat voorstaan. Als burgerinitiatief, in een grote gebureaucratiseerde zorgmarkt, lopen we als kleine zorgverlener tegen tal van belemmeringen en onnodige bureaucratie aan.

Om zorg te kunnen verlenen op een wijze zoals onze leden dat willen, staan we noodgedwongen met één been in dit oude bestel. Het andere been houden we vrij, om nieuwe paden te bewandelen en daar waar nodig uitdrukkelijk aandacht te vragen voor doorgeslagen betutteling en overbodige bureaucratie.

- Delen van kennis en ervaring

De Platforms 'Zorgen doe je Samen' en 'Welzijn en Zorg' in Brabant en het Knooppunt 'Zorgen voor elkaar in Limburg' hebben hun meerwaarde rond het delen van kennis en ervaring ter versterking van de kwaliteit en continuïteit van de individuele coöperaties ruimschoots bewezen. De Koepel kan, op verzoek, diensten verlenen aan de aangesloten initiatieven en treedt op als vertegenwoordiger / belangenbehartiger in het landelijke netwerk en de contacten met zorgverzekeraars.

Onze activiteiten in 2016

Voor de coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland stond 2016 in het teken van een viertal projecten:

- het realiseren van de inkoop van verzorging en verpleging voor de leden;
- de ontwikkeling van een werkwijze om ouderen te leren investeren in hun eigen redzaamheid ("Hoe sterk is uw netwerk?") dit in samenwerking met het door de zorgverzekeraar CZ, gemeente Laarbeek, Seniorenraad Laarbeek en de welzijnsstichting ViERBINDEN opgezette project in het kader van Regio Regie;

- de oplevering van een in samenwerking met Movisie en Vilans ontwikkelde governance code die past bij de kleinschaligheid van de coöperaties.
- Het verzoek van het ministerie om te komen tot een prioritering van de ervaren knelpunten in het rapport “Wat Knelt?” (Vilans Movisie juni 2016) en een procesvoorstel uit te werken voor de totstandkoming van een agenda.

Daarnaast is de bestuurlijke organisatie verder ontwikkeld en zijn de mogelijkheden voor externe financiering van de Koepel onderzocht. En niet minder belangrijk: de opgedane ervaringen rond kansen en knelpunten zijn gedeeld in het landelijke netwerk “Nederland Zorgt voor Elkaar”.

Inkoop verzorging en verpleging

Begin januari 2016 is de inkoop van verpleging en verzorging met CZ succesvol afgerond. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de toepassing van het zgn. experimenteerartikel wijkverpleging. De ervaring leert dat in 2016 nog maar beperkt gebruik is gemaakt van deze dienstverlening. Alleen de coöperatie “Tot uw Dienst” in Laarbeek maakt er gebruik van. Zorgcoöperatie Hoogeloon koos er in de loop van 2016 voor het contract met huidige zorgaanbieder voor te zetten. In Elsendorp is nog geen besluit genomen en zal de dorpscoöperatie in 2017 een definitieve keuze maken.

Met Zorgverzekeraar VGZ zijn gesprekken gevoerd en lijkt het mogelijk te worden om in 2017 ook via hen de inkoop verzorging en verpleging te contracteren voor 2018.

Project Regio Regie

Regio Regie is een samenwerkingsproject van o.a. CZ en VGZ, waarin gemeenten, zorgaanbieders en anderen werken aan, structurele verbeteringen in de zorg. Het steunt initiatieven die de gezondheidszorg verbeteren zodat die toegankelijk blijft voor iedereen.

Het project “Hoe sterk is uw netwerk?” dat in 2015 in samenwerking met CZ en het bureau Opera in Tilburg ontwikkeld is, heeft als doelstelling het ontwikkelen en uittesten van een opschaalbare werkwijze om ouderen te leren investeren in hun eigen redzaamheid. In 2016 is draagvlak gevonden bij de gemeente Laarbeek, de seniorenraad Laarbeek en de welzijnsorganisatie VIERBINDEN in de gemeente Laarbeek. Het doel van het project is 65 plussers:

1. bewust te maken van het belang van een toekomstbestendig netwerk.
2. te motiveren om hun netwerk toekomstbestendig te maken.
3. te ondersteunen in het daadwerkelijk creëren van een toekomstbestendig netwerk.

Ontwikkeling nieuwe governance code

In de samenwerking met gemeenten, zorgverzekeraars en aanbieders van zorg dienen zich vraagstukken rond inkoop, sturing, verantwoording en toezicht aan. De aanpak vanuit de Koepel en haar leden is wezenlijk anders dan wat tot nu toe gebruikelijk is.

Op 21 april 2016 is in samenwerking met Vilans een workshop verzorgd tijdens het congres van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg.

Samen met Movisie en Vilans is over dit onderwerp een brochure ontwikkeld “Nieuwe inzichten in netwerkgovernance – wat en hoe bij zorgcoöperaties” .

Opdracht ministerie VWS

Het ministerie van VWS heeft ons in juni opdracht gegeven om te komen tot een prioritering van de ervaren knelpunten zoals die zijn beschreven in het rapport “Wat Knelt?” (Vilans Movisie juni 2016) en een procesvoorstel uit te werken voor de totstandkoming van een agenda. We hebben dat opgepakt samen met het netwerk van coöperaties die direct of indirect met onze Koepel zijn verbonden waaronder Nederland Zorgt voor Elkaar. Ons advies rond de opdracht van het ministerie is uitgewerkt in het rapport “Burgerinitiatieven in regio” . Dit rapport is vervolgens door de staatsecretaris in december met een positief advies ter kennis gebracht van de Tweede Kamer. We verwachten in 2017 betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van de door ons geadviseerde stappen.

Externe financiering Koepel

In de loop van het jaar zijn er met diverse partijen gesprekken gevoerd om de tekorten in de eerste jaren te kunnen opvangen. De opdracht van het ministerie bood ons enige ruimte. Daarnaast zijn er gesprekken geweest met Rabobank, provincie en de betrokken gemeenten. Alhoewel het initiatief van de Koepel door iedereen warm en met sympathie wordt ontvangen, lukt het deze partijen (nog) niet om de Koepel met een bijdrage bij te staan.

Landelijk netwerk

De contacten met het netwerk zijn in 2016 zowel door het bestuur van de Koepel als de leden onderhouden en versterkt. Het gaat daarbij onder andere over: ministerie VWS, het Platform Zorgen doe je samen, Het Platform Zorg en welzijn en het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg, provincie Noord-Brabant, Vilans, Movisie, zorgverzekeraars CZ en VGZ, gemeenten, Vkk-Noord-Brabant en Vkk- Limburg, e.a. . Met het landelijk netwerk van Nederland Zorgt voor Elkaar (NLZVE) is intensief samengewerkt bij de eerder vermelde opdracht van het ministerie.

Ontwikkelingen binnen de Bestuurlijke organisatie

De opzet om als bestuur naar de leden open en transparant zijn, uit zich onder andere in de bestuursvergaderingen waarvoor ook de leden en de vertegenwoordigers van de Platforms worden uitgenodigd. In 2016 zijn de Platforms rond zorgcoöperatieve initiatieven in Zuidoost en Noordoost Brabant en het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg als vaste deelnemer aan de vergaderingen betrokken. De Koepel heeft een ondersteunende rol naar de Platforms.

Na het vertrek van Wendy Castelijns heeft Don van Sambeek haar functie als penningmeester in het bestuur overgenomen.

Ton Sins (voorzitter TUD Laarbeek) is eind 2016 als nieuwe vertegenwoordiger van Tot Uw Dienst bij de Koepel aangetreden.

Samenstelling coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland in 2016.

De leden:

Jo van der Heijden, Stichting Anders Zorg zorgcoöperatie Hoogeloon

Willy Donkers, Dorpsraad Elsendorp,

Ton Sins, Coöperatieve Vereniging “Tot uw Dienst” in de gemeente Laarbeek

Bestuur:

Wim van Hest, voorzitter

Ad Pijnenborg, secretaris

Don van Sambeek, penningmeester

Raad van Toezicht:

Ingeborg Verschuuren *(voorzitter en buiten de RvT ook: voorzitter Vereniging Kleine Kernen*

Noord-Brabant VKKNB/Bestuurslid Landelijke Vereniging Kleine Kernen;

Programmaleider regionale samenwerking gemeente Gemert-Bakel; lid

commissie bezwaarschriften (sociale kamer) gemeente Geldrop-Mierlo;

Ben van Essen *(lid en buiten de RvT ook: oud Senior Strateeg provincie Limburg, Voorzitter*

Vereniging Kleine Kernen Limburg/Bestuurslid Landelijke Vereniging Kleine Kernen

Voorzitter Gezondheidscentrum America; Lid RvT Onderwijsgemeenschap Venlo e.o.;

Bestuurslid Verkeerstuin Maasbree; Eigenaar adviesbureau "Essen Sociale Strategie"

Ton Schepens *(lid en buiten de RvT ook: Diaken te Helmond)*

Adviseurs:

Alice Frijns, bestuurslid VKK-L / Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg

Martien Kusters, namens het Platform Zorgcoöperaties Zuidoost Brabant

Evert van Schoonhoven, namens het Platform Welzijn en Zorg Noordoost Brabant